

Na osnovu člana 40 stav 7 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA ZA IZDAVANJE CERTIFIKATA OPERATORU AERODROMA

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi za izdavanje certifikata aerodroma (u daljem tekstu: certifikat), dokumentacija koja se prilaže za izdavanje certifikata, način izdavanja, ukidanja, privremenog ukidanja, izmjene certifikata i sadržinu aerodromskog priručnika.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) aerodromski objekti i oprema su** objekti i oprema u ili van granica aerodroma, koji su izgrađeni ili instalirani i održavaju se radi slijetanja, polijetanja, kretanja i boravka vazduhoplova na zemlji;
- 2) operativno osoblje aerodroma je** osoblje radno angažovano na aerodromu, koje u obavljanju svojih poslova ima pristup operativnim površinama;
- 3) osnovna staza poletno-sletne staze je** prostor koji uključuje poletno-sletnu stazu i zaustavne staze i namijenjen je smanjivanju rizika od nastanka štete na vazduhoplovu u slučaju izlijetanja sa poletno-sletne staze i zaštiti vazduhoplova u letu, iznad poletno-sletne staze i zaustavne staze, tokom operacija polijetanja ili slijetanja;
- 4) pozicija za parkiranje je** prostor na platformi označen za parkiranje vazduhoplova;
- 5) referentna tačka aerodroma je** utvrđena geografska lokacija aerodroma;
- 6) WGS-84 (Svjetski geodetski sistem-1984) je** horizontalni (geodetski) referentni sistem kojeg je Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (u daljem tekstu: ICAO) usvojila kao obavezujući standard za potrebe međunarodnog civilnog vazduhoplovstva.

Uslovi za izdavanje certifikata

Član 3

Certifikat se izdaje operatoru aerodroma ako:

- 1) površine oko aerodroma, zgrade, objekti, njihove oznake, fizičke karakteristike aerodroma i vizuelna pomagala ispunjavaju standarde ICAO;
- 2) ima navigaciona sredstva i uređaje za slijetanje kao i druge telekomunikacione uređaje i sisteme napajanja električnom energijom koji su potrebni za predviđene operacije vazduhoplova na aerodromu;
- 3) ima obezbijeđen nivo pružanja usluga zavisnosti od vrste i obima saobraćaja u skladu sa zakonom;
- 4) je obezbijeđeno pružanje usluga vazduhoplovne meteorologije u skladu sa zakonom;
- 5) je uspostavljen odgovarajući stepen spasilačko-vatrogasne zaštite sa potrebnom opremom, sredstvima i obučanim osobljem;
- 6) je osiguran tj. reosiguran za moguće štete prema korisnicima usluga i imovini;
- 7) se na aerodromu sprovode postupci zaštite od buke vazduhoplova;
- 8) ima procjenu mogućeg štetnog uticaja aerodroma na zaštitu životne sredine;
- 9) je uspostavljen sistem bezbjednosti u skladu sa Nacionalnim programom bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva;
- 10) ima aerodromski priručnik;
- 11) ima program održavanja operativnih površina, vizuelnih pomagala i sistema napajanja električnom energijom;
- 12) ima program održavanja aerodromske opreme i tehničkih sredstava;

- 13) ima program stručnog osposobljavanja osoblja koje obavlja poslove na operativnim površinama aerodroma, i bezbjednosno osjetljivim i zaštićenim područjima aerodroma;
- 14) ima aerodromski plan za vanredne situacije u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita i spašavanje;
- 15) ima odgovarajuću organizacionu strukturu;
- 16) ima propisanu proceduru kojom je definisano sigurno opsluživanje vazduhoplova i drugih operacija na platformi;
- 17) ima zaključen ugovor sa pružaocem usluga vazduhoplovnog informisanja;
- 18) ima obezbijeđeno pružanje usluga zemaljskog opsluživanja u skladu sa vrstom i obimom saobraćaja;
- 19) ima obezbijeđeno pružanje usluga prihvata i otpreme putnika sa invaliditetom i smanjenom pokretljivošću na način koji tim licima omogućava da se pod jednakim uslovima i bez diskriminacije prevoze u vazdušnom saobraćaju.

Ukoliko aerodrom ne ispunjava uslove iz stava 1 tačka 1 ovog člana, certifikat će se izdati pod uslovom da operator aerodroma dostavi sigurnosnu procjenu.

Dokumentacija potrebna za izdavanje certifikata

Član 4

Za izdavanje certifikata prilaže se sljedeća dokumentacija:

- 1) aerodromski priručnik;
- 2) priručnik za upravljanje sigurnošću;
- 3) aerodromski program bezbjednosti vazdušnog saobraćaja;
- 4) aerodromski plan za vanredne situacije;
- 5) planovi zaštite i spašavanja višeg reda;
- 6) dokaz o radnom iskustvu i stručnoj osposobljenosti rukovodećih i odgovornih lica; i
- 7) druga dokumentacija (sigurnosna procjena, finansijska sposobnost i ekološka procjena);

Način izdavanja certifikata

Član 5

Certifikat se izdaje operatoru aerodroma ako ispunjava uslove iz člana 3 ovog pravilnika.

Uz certifikat se izdaje specifikacija koja sadrži uslove i eventualno dodatne uslove i ograničenja koje operator aerodroma treba da ispunjava prilikom upotrebe aerodroma.

Certifikat i specifikacija iz stava 2 ovog člana izdaju se na Obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Ukidanje, privremeno ukidanje i izmjena certifikata

Član 6

Ako se utvrdi da se vazdušni saobraćaj, održavanje aerodroma, pružanje aerodromskih i zemaljskih usluga ne izvršavaju u skladu sa uslovima iz člana 3 ovog pravilnika, certifikat se ukida ili privremeno ukida.

Certifikat se privremeno ukida ako:

- 1) se utvrdi da sistem upravljanja sigurnošću operatora aerodrome nije adekvatan i nije u skladu sa sistemom koji obezbjeđuje kontinuirano sprovođenje i ispunjavanje sigurnosnih zahtjeva;
- 2) je u interesu obavljanja sigurnosnih operacija;
- 3) mjere za blagovremenu korekciju otkrivenih nedostataka, koji utiču na sigurnost ili obezbjeđivanje sigurnosnih vazduhoplovnih operacija, nijesu dale potrebne rezultate;
- 4) se utvrdi da je neadekvatan nivo tehničkog znanja ili kvalifikacija za ispunjavanje sigurnosnih standarda;
- 5) operator aerodroma odbija ili ne preduzme mjere da ispravi ili ublaži stanje koje utiče na sigurnost vazdušnog saobraćaja;
- 6) operator aerodroma namjerno ne realizuje već dogovorenu korektivnu mjeru za otklanjanje otkrivenih nedostataka.

Privremeno ukidanje certifikata objavljuje se u Zborniku vazduhoplovnih informacija i odgovarajućem NOTAM-u.

Certifikat se ukida ako:

- 1) se ne sprovedu korektivne mjere za otklanjanje nedostataka koje utiču na sigurnost vazdušnog saobraćaja ili u slučaju ponavljanja ozbiljne povrede sigurnosti;
- 2) se učini namjerna ili gruba greška, nepoštovanje ili falsifikovanje evidencije o ugrožavanju sigurnosti vazdušnog saobraćaja;
- 3) bi funkcionisanje aerodroma štetno uticalo na javni interes.

Certifikat će se izmijeniti ako se:

- 1) izmijeni rukovodeća ili vlasnička struktura aerodroma;
- 2) izmijeni namjena ili operacije aerodroma;
- 3) izmijene granice aerodroma.

Sadržaj aerodromskog priručnika

Član 7

Aerodromski priručnik, sadrži podatke date u Prilogu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore," a primjenjivaće se od 1. oktobra 2014. godine.

Broj: 01-575/1
U Podgorici, 28. februara 2014. godine

Ministar
Ivan Brajović

Crna Gora
Montenegro

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

Montenegro
Civil Aviation Agency

Na osnovu člana 40 Zakonom o vazдушnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12) izdaje se:

(In accordance with requirements set out in Article 40 of the Law on Air Transport (Official Gazette ME, no: 30/12) is issued:)

CERTIFIKAT

(Certificate)

Broj certifikata: ME.ADR.XXX

(Certificate number)

Ime i adresa, odnosno naziv i sjedište lica koje upravlja aerodromom

(Name, address or location of registered office of the person who is authorised to operate aerodrome.)

Certifikat važi neograničeno osim u slučaju privremenog ukidanja ili ukidanja.

(This certificate shall remain valid for an unlimited duration, unless it is suspended or revoked.)

Datum izdavanja: .....

(Date of original issue)

Revizija broj: .....

(Revision No)

Potpis: .....

(Signed)

U ime nadležnog organa ACV CG.

(For the competent authority CAA of ME)

ODOBRENI USLOVI I OGRANIČENJA (TERMS AND LIMITATIONS OF APPROVAL)	
Broj sertifikata: ME.ADR.XXX (Certificate number)	CRNA GORA (MONTENEGRO)
Ime aerodroma- indicator lokacije (Airport name – Location indicator)	[XXXXXX]
Uslovi za upotrebu: (Operating conditions)	Dan (Day) Noć (Night)
	Samo VFR (VFR only) Samo IFR (IFR only) VFR/IFR (VFR/IFR)
Oznaka PSS- Deklarisane dužine (Runway designation – Declared distances)	ASDA: LDA: TODA: TORA:
Tipovi prilaza: (Type of approaches)	Ne-instrumentalni (Non-instrument) Instrumentalni (Instrument) Neprecizni prilaz (Non-precision approach)
	Precizni prilaz (Precision approach) ◦ Standardne Kategorije I (Standard Category I) ◦ Niži od Standardne Kategorije I (Lower than Standard Category I) ◦ Precizni prilaz Kategorije II (Precision approach Category II) ◦ Nestandardne Kategorije II (Other than Standard Category II) ◦ Precizni prilaz Kategorije III-A (Precision approach Category III-A) ◦ Precizni prilaz Kategorije III-B (Precision approach Category III-B) ◦ Precizni prilaz Kategorije III-C (Precision approach Category III-C)
Operativni minimum: (Operating minima)	DA/DH – MDA/MDH (DA/DH – MDA/MDH) Vidljivost/RVR (Visibility/RVR)
Referentni kod aerodroma: (Aerodrome reference code)	Broj koda/Slovo koda (Code number/Code letter)
Odobreni tip(ovi) vazduhoplova veći od referentnog koda aerodroma: (Approved aircraft type(s) above aerodrome Reference code)	
Pružanje usluge upravljanja platformom: (Provision of apron management services)	[IME PRUŽAOCA USLUGE]
Kategorija Spasilačko-vatrogasne zaštite: (Rescue and fire-fighting category)	
Obezbedjivanje goriva na aerodromu: (Fuel provision at the aerodrome)	Da/Ne (Yes/No)
Odredjena/nominovana lica (Appointed/nominated persons)	Odgovorni rukovodioc: (Accountable manager) Menadžer sigurnosti: (Safety manager) Nadzor usaglašenosti: (Compliance monitoring) Aerodromske operativne službe i održavanje: (Aerodrome operational services and maintenance)
Dodatni uslovi i ograničenja: (additional terms and limitations)	
Ostalo: (Other)	

AERODROMSKI PRIRUČNIK

Aerodromski priručnik sadrži:

Dio 1 - Svrha aerodromskog priručnika

1. Opšte informacije:

- a) svrhu i djelokrug aerodromskog priručnika;
- b) pravni osnov za izdavanja certifikata aerodroma i postojanja aerodromskog priručnika;
- c) uslove za upotrebu aerodroma i njegovu dostupnost pod jednakim uslovima za sva lica;
- d) način dostupnosti informacija o aerodromu i neophodnim procedurama u sredstvima vazduhoplovnog informisanja;
- e) sistem vođenja i arhiviranja podataka o saobraćaju na aerodromu;
- f) obaveze operatora aerodroma.

2. Dopune i izmjene:

- a) način dopunjavanja i ažuriranja aerodromskog priručnika;
- b) način distribucije i dostupnosti aerodromskog priručnika;
- c) bilježenje dopuna i izmjena sa datumom unosa i datumom početka važenja izmjena i dopuna;
- d) izjavu da nijesu dozvoljene neodobrene i rukom pisane izmjene i dopune;
- e) opis načina označavanja stranica i početak njihovog važenja;
- f) popis sadržine na označenim drugim stranicama;
- g) privremene/hitne ispravke koje se tiču sigurnosti vazdušnog saobraćaja i distribucija informacija o tome;
- h) opis sistema distribucije dopuna i izmjena.

3. Odstupanja

Ako su operatoru aerodroma određena pojedina odstupanja od standarda i preporučene prakse navodi se referentni broj odstupanja i od kada se odstupanje primjenjuje, kao i drugi uslovi ili procedura pod kojim se odstupanje sprovodi.

Dio 2 – Položaj aerodroma

Opšte informacije:

- a) plan aerodroma koji sadrži podatke o najvažnijim objektima za upotrebu aerodroma a posebno lokaciju pokazivača pravca vjetra;
  - b) plan udaljenosti aerodroma od najbližeg grada ili naseljenog područja i lokaciju bilo kog aerodromskog objekta van ograde aerodroma;
  - c) podatke o vlasništvu lokacije na kojoj se nalazi aerodrom, a ako granice aerodroma nijesu definisane u dokumentima o vlasništvu, potrebno je navesti pojedinosti o vlasništvu nad zemljištem i plan koji pokazuje granice i poziciju aerodroma;
  - d) podatke o registraciji aerodromskog preduzeća za obavljanje djelatnosti i ovlašćenja odgovornog i rukovodećeg osoblja aerodroma;
  - e) plan graničnog pojasa aerodroma;
  - f) popis objekata visokogradnje i niskogradnje koji omogućavaju obavljanje djelatnosti.
- Planovi iz tač. a, b i d ovog dijela treba da budu prikazani na karti u razmjeri 1:10000.
Podaci iz iz tač. c i d ovog dijela unose se iz dokaza (o imovinsko-pravnom statusu i CRPS).

Dio 3 – Podaci o aerodromu koji se unose u Zbornik vazduhoplovnih informacija (AIP)

1. Opšte informacije:

- a) naziv aerodroma;
- b) lokacija aerodroma;
- c) geografske koordinate referentne tačke aerodroma određene u skladu sa sistemom WGS-84;
- d) nadmorska visina aerodroma i magnetna varijacija;
- e) nadmorska visina svakog praga i magnetne varijacije, nadmorska visina kraja poletno-sletne staze i svih njenih važnih tačaka, kao i najviša tačka zone dodira na poletno-sletnoj stazi sa preciznim prilazom;
- f) referentna temperatura aerodroma;
- g) podaci o radio navigacionim sredstvima na aerodromu;
- h) naziv, adresa, kontakt telefon operatora aerodroma, na koje je operator uvijek dostupan.

2. Dimenzije aerodroma i druge informacije

- a) poletno - sletna staza - položaj, broj, dužina, širina, položaj pragova, nagib, tip površinskog materijala, postojanje zone bez prepreka za piste sa preciznim instrumentalnim prilazom;
- b) dužina, širina i tip površinskog materijala osnovne staze, zaštitne zone kraja poletno-sletne staze, produžetaka za zaustavljanje;
- c) dužina, širina i tip površinskog materijala rulnih staza;
- d) tip površinskog materijala platforme i pozicija za parkiranje;
- e) profil i dužina predpolja;
- f) vizuelna sredstva za procedure prilaza, tip osvjjetljenja i sisteme za pokazivanje nagiba (PAPI/APAPI i T-VASIS/AT-VASIS), oznake i svijetla poletno-sletne staze, rulnih staza i platformi, druga vizuelna sredstva na rulnim stazama (uključujući pozicije za čekanje i zaustavna svijetla), platformama, lokaciju i tip sistema za parkiranje i dostupnost rezervnog napajanja sistema osvjjetljenja;
- g) lokacija i radio frekvencija tačaka za provjeru VOR;
- h) lokacija i položaj rulnih staza;
- i) geografske koordinate svakog praga poletno-sletne staze;
- j) geografske koordinate odgovarajućih tačaka osa rulnih staza;
- k) geografske koordinate svake pozicije za parkiranje na platformi;
- l) geografske koordinate i najviši nivo nadmorske visine značajnih prepreka u zonama prilaza i polijetanja, zonama kruženja, na aerodromu i u blizini aerodroma;
- m) tip površinskog materijala i nosivost određena korišćenjem ACN-PCN metoda;
- n) lokacija i nadmorska visina jedne ili više tačaka za provjeru visinomjera na platformi;
- o) deklarirane dužine (TORA, TODA, ASDA i LDA);
- p) plan uklanjanja oštećenih vazduhoplova, telefon, faks i e-mail koordinatora za uklanjanje oštećenih vazduhoplova na/u okolini zona za kretanje vazduhoplova, informacije o mogućnostima za uklanjanje vazduhoplova, koje se odnose na najveći vazduhoplov koga je operator aerodroma osposobljen da ukloni;
- r) spasilačko-vatrogasna služba, nivo obezbijeđene zaštite izražen kao kategorija spasilačko-vatrogasne službe usklađene sa najvećim vazduhoplovom koji koristi aerodrom i tipu i količini sredstava za gašenje požara dostupnih na aerodromu.

Dio 4 - Aerodromske operativne procedure

1. Aerodromski izveštaji sadrže:

- a) obavještanje Agencije za civilno vazduhoplovstvo o promjenama podataka o aerodromu navedenih u Zborniku vazduhoplovnih informacija (AIP) i procedura za uslov izdavanja NOTAM-i arhiviranje izvještaja;
- b) imena lica koja obavijestavaju o promjenama podataka o aerodromu, njihova funkcija i kontakt telefon na koji su dostupni u toku i van radnog vremena;

c) adrese i brojeve telefona Agencije za civilno vazduhoplovstvo na koje treba poslati izvještaje o promjenama.

2. Procedure za bezbjedno odvijanje vazdušnog saobraćaja na aerodromu sprovode se u saradnji sa:

- a) operatorom aerodroma, operatorom vazduhoplova, službom bezbjednosti na aerodromu, Agencijom za civilno vazduhoplovstvo i ostalim nadležnim organima;
- b) odgovornim licima zaduženim za kontrolisanje pristupa na aerodromu.

3. Plan za vanredne situacije na aerodromu obuhvata:

- a) planove za djelovanje u slučaju vanrednih situacija na aerodromu ili u blizini aerodroma, uključujući kvarove vazduhoplova u letu, požar na objektima na aerodromu, sabotazu, prijetnje bombama, otmicu vazduhoplova, incidente i nezgode na aerodromu prije i poslije vanrednih situacija;
- b) informacije o kontroli ispravnosti objekata i opreme na aerodromu koja se koristi u vanrednim situacijama, uključujući i učestalosti kontrole ispravnosti;
- c) informacije o uvježbavanju koje se odvijaju prema planovima za vanredne situacije na aerodromu, kao i učestalost uvježbavanja;
- d) listu državnih organa, službi i osoblja na aerodromu i van aerodroma, obuhvaćenih planom u slučaju vanrednih situacija na aerodromu, njihove telefonske brojeve, faksove, e-mail i SITA adrese, kao i radio frekvencije njihovih kancelarija;
- e) uspostavljanje odbora za vanredne situacije na aerodromu, radi organizovanja obuke i drugih aktivnosti za rješavanje vanrednih situacija;
- f) određivanje lica zaduženih za sprovođenje plana za vanredne situacije na aerodromu.

4. Usluga spasilačko-vatrogasne zaštite

Procedure spasilačko-vatrogasne zaštite obuhvataju raspolaganje podacima o objektima, opremi, sredstvima, osoblju i procedurama namijenjenim za ispunjavanje propisa o pružanju spasilačko-vatrogasne zaštite, uključujući imena i funkcije lica zaduženih za pružanje spasilačko-vatrogasne zaštite na aerodromu.

5. Pregledi operativnih površina i površina namijenjenih za zaštitu vazduhoplova u letu koje obavlja operator aerodroma obuhvataju:

- a) pripremu za izvršavanje pregleda poletno-sletne staze, rulnih staza i platforme, a posebno mjerenje koeficijenta trenja i količine vode, leda i snijega na manevarskim površinama;
- b) način i sredstva za komuniciranje sa kontrolom letenja za vrijeme pregleda;
- c) način čuvanja dokumentacije o pregledima;
- d) učestalost i vrijeme pregleda;
- e) liste pregleda operativnih površina;
- đ) način izvještavanja o rezultatima pregleda i sprovođenja odgovarajućih aktivnosti za ispravljanje uočenih nedostataka;
- f) imena i funkcije lica zaduženih za sprovođenje pregleda, kao i brojeve telefona na koje su ona dostupna tokom radnog vremena i posle radnog vremena.

6. Procedure za pregled i održavanje vizuelnih sredstava i električnih sistema na aerodromu obuhvataju:

- a) sprovođenje pregleda tokom radnog vremena i poslije radnog vremena aerodroma, kao i liste provjere koje se koriste pri tim pregledima;
- b) evidenciju rezultata pregleda i korektivne mjere za ispravljanje uočenih nedostataka;
- c) sprovođenje rutinskog i vanrednog održavanja;
- d) sistemu rezervnog napajanja i informacije o drugim metodama rješavanja problema djelimičnog ili potpunog kvara na sistemu;

e) imenima i funkcije lica zaduženih za pregled i održavanje svjetala, kao i brojeve telefona na koje su ona dostupna tokom radnog vremena i poslije radnog vremena.

7. Održavanje operativnih površina obuhvataju i procedure za održavanje:

- a) asfaltiranih površina;
- b) neasfaltiranih poletno-sletnih i rulnih staza;
- c) osnovne staze poletno-sletnih i rulnih staza;
- d) sistema za odvodnjavanje na aerodromu;
- e) operativnih površina u zimskim uslovima.

8. Radovi na aerodromu – sigurnost, obuhvataju:

- a) postupke komunikacije sa kontrolom letenja tokom odvijanja ovih radova;
- b) imena, telefonske brojeve i funkcije lica i organizacija zaduženih za planiranje i sprovođenje tih poslova, kao i informacije o kontaktiranju tih lica i organizacija;
- c) listu distribucije plana radova, ako je potrebno.

9. Usluge zemaljskog opsluživanja obuhvataju:

- a) popis poslova/usluga zemaljskog opsluživanja koje se obavljaju na aerodromu (Ground handling services) i listu pravnih ili fizičkih lica sa kategorijama usluge zemaljskog opsluživanja za koje imaju dozvolu;
- b) tip najvećeg vazduhoplova koji će biti predmet zemaljskog opsluživanja;
- c) procedure prihvata i otpreme vazduhoplova, ukrcavanja i iskrcavanja putnika, utovara i istovara prtljaga i prihvata i otpreme tereta i pošte;
- d) popis opreme za prihvata i otpremu vazduhoplova, ukrcavanje i iskrcavanje putnika, utovar i istovar prtljaga i prihvata i otpremu tereta i pošte, uključujući i tehničke karakteristike.

10. Upravljanje aktivnostima na platformi obuhvataju:

- a) koordinaciju između kontrole letenja i sektora (odjeljenja) zaduženog za upravljanje aktivnostima na platformi;
- b) način odabira parking pozicija;
- c) pripreme za startovanje motora i izdavanje saglasnosti za vuču vazduhoplova;
- d) usluge parkera signaliste;
- e) vozila za predvođenje (follow me vozila).

11. Upravljanje sigurnošću na platformi obuhvata:

- a) zaštitu od udara mlaza;
- b) preduzimanje zaštitnih mjera prilikom snabdijevanja vazduhoplova gorivom;
- c) čišćenje platforme;
- d) način izvještavanja o incidentima i udesima na platformi;
- e) način procjene pridržavanja sigurnosnih standarda osoblja koje radi na platformi.

12. Kontrola kretanja vozila u bezbjednosnoj zoni ograničenog pristupa - (airside) obuhvata:

- a) informacije o primenljivim saobraćajnim propisima (uključujući ograničenja brzine i načine primjene propisa);
- b) metode izdavanja vozačkih dozvola za upravljanje vozilima na operativnim površinama.

13. Kontrola i upravljanje opasnostima od životinja obuhvataju:

- a) informacije o procjeni opasnosti nastalih uticajem životinjskog svijeta;
- b) informacije o načinu implementacije programa za kontrolu ulaska životinja;
- c) imena i funkcije lica zaduženih za otklanjanje opasnosti nastalih uticajem životinjskog svijeta, kao i brojeve telefona na kojima su ta lica dostupna tokom radnog vremena i van radnog vremena.

14. Kontrola prepreka obuhvata:

- a) monitoring ravni za ograničavanje prepreka;
- b) monitoring ICAO tip A karata za odlazne ravni;
- c) kontrolu prepreka pod nadležnošću operatora;
- d) monitoring visine objekata u okviru površina namijenjenih za zaštitu vazduhoplova u letu;
- e) kontrolu izgradnje novih objekata u blizini aerodroma;
- f) obavještavanje Agencije za civilno vazduhoplovstvo o prirodi i lokaciji prepreka, kao i o svim naknadno postavljenim, uklonjenim ili izmijenjenim preprekama, radi sprovođenja daljih aktivnosti, uključujući tu i publikovanje izmjena u Zborniku vazduhoplovnih informacija (AIP).

15. Procedure uklanjanja oštećenih vazduhoplova obuhvataju:

- a) dužnosti operatora aerodroma;
- b) način obavještavanja operatora aerodroma;
- c) način komunikacije sa kontrolom letenja;
- d) vrstu i popis opreme i način angažovanja osoblja za uklanjanje vazduhoplova;
- e) imena, uloge i brojevi telefona osoblja zaduženog za uklanjanje vazduhoplova.

16. Procedure za sigurno rukovanje opasnim materijama obuhvataju:

- a) podatke o definisanju posebnih oblasti na aerodromu za skladištenje zapaljivih tečnosti (uključujući gorivo za avione) i drugih opasnih materija;
- b) procedure koje treba koristiti prilikom dopremanja, skladištenja, otpremanja i rukovanja opasnim materijama.

17. Upotreba aerodroma u uslovima smanjene vidljivosti

Procedure koje se koriste u uslovima smanjene vidljivosti, uključujući mjerenje i izvještavanje o vidljivosti duž poletno-sletne staze, kao i imena i telefonske brojeve lica zaduženih za mjerenje vidljivosti duž poletno-sletne staze za vrijeme i van radnog vremena.

18. Procedure kontrole i sprječavanja neovlašćenog pristupa lokacijama radara i navigacionih sredstava obuhvataju:

- a) vrstu, lokaciju i karakteristike uređaja;
- b) kontrolu aktivnosti u okolini uređaja (radara i navigacionih sredstava);
- c) procedure za održavanje uređaja u okolini;
- d) procedure za označavanje okoline uređaja znacima opasnosti od zračenja.

Procedure kontrole i sprječavanja neovlašćenog pristupa lokacija radara i navigacionih sredstava sadrže i detaljne informacije o:

- okolnostima pod kojima se primenjuju operativne procedure;
- operativnim procedurama koje se primenjuju;
- aktivnosti koje se preduzimaju;
- licima koja sprovode aktivnosti;
- opremi koja je neophodna za sprovođenje aktivnosti, kao i njena dostupnost.

Dio 5 – Upravljanje aerodromom i sistem upravljanja sigurnošću na aerodromu

1. Informacije o upravljanju aerodromom obuhvataju:

- a) organizacionu šemu operatora aerodroma sa imenima i funkcijama odgovornog osoblja;
- b) ime, funkciju i telefonski broj osobe koja je zadužena za celokupnu sigurnost na aerodromu;
- c) aerodromske odbore i druge organe.

2. Zahtjevi za kvalifikacije i obuku operativnog osoblja sadrže informacije o procedurama vezanim za:

- a) definisanja programa obuke operativnog osoblja koji uključuje odgovornosti, sadržaj obuke, frekventnost stručnog osposobljavanja i standarde potrebne za obavljanje poslova;

- b) definisanja programa obnove znanja i postupke u slučaju da operativno osoblje ne zadovolji definisane zahtjeve i norme stručne kvalifikovanosti i osposobljenosti;
- c) sistema i načina čuvanja dokumentacije o stručnoj osposobljenosti.